

וקשה, מדוע ראה יוסף לקחת את שמעון אצלו יותר משאר אחיו. **אָלָא, אָמַר יוֹסֵף, בְּכָל אֶתֶר שְׁמֵעוֹן (ולוי) פְּתִיחוּתָא דְדִינָא אִיהוּ (אינון), אלא כך אמר יוסף הצדיק שבכל מקום שמעון הוא זה שפתח בדין וְהָהִיא שְׁעָתָא דְאִזְלִנָּא מֵאַבָּא לְגַבֵּייהוּ דְאָחִי, שְׁמֵעוֹן פְּתַח בְּקַדְמֵיתָא בְּדִינָא** ובאותו הזמן שהלכתי מאבי יעקב אצל אחי שמעון, הוא היה זה שפתח תחילה בדין, **הֲדָא הוּא דְכְּתִיב** וזהו מש"כ, (בראשית לז) **וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו הֲנִיחָה בְּעַל הַחֲלוּמוֹת הַלְלוּהָ בָּא וְעַתָּה לָכוּ וְגו'** שפסוק זה אמר שמעון. **לְבַתָּר בְּשִׁכְּם** וכן גם בשכם כתוב, (בראשית לד) **וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁמֵעוֹן וְלֹוִי, כְּלָהּוּ בְּדִינָא הוּוּ. טַב לְמִיּוֹסֵב דָּא, וְלֹא יתַעַר קְטִטוּתָא בְּכְלָהּוּ שְׁבַטֵין** והרי כל מעשי שמעון היו בדין ולכן אמר יוסף הצדיק שטוב לקחת את שמעון בכדי שהוא לא יעורר קטטה ומחלוקת בדרך עם כל השבטים וכן גם להפרידו מלוי.

שמעון חבר ללוי ורצה להחריב העולם והקב"ה הפרידו משמעון לחלקו של הקב"ה

וּתְנִינֵן, מַאי קָא חָמָא שְׁמֵעוֹן לְאַזְדִּוּנָא בְּלֹוִי יִתִּיר מִכְּלָא. וְהָא רְאוּבֵן הָוָה אַחוּהּ וְסָמִיד לִיהּ

ולמדנו מה ראה שמעון להתחבר עם לוי יותר מכל השבטים כולם והרי ראובן היה אחיו הסמוך לו כמו לוי ולמה לא התחבר עימו, **אָלָא שְׁמֵעוֹן חָמָא וַיִּדַע דְלֹוִי מִסְטָרָא דְדִינָא קָא אֲתִי** אלא שמעון ראה וידע שלוי הוא בא מצד הדין

וּשְׁמַעוֹן עֲצָמוּ הָיָה נֶאֱחָז מִצַּד הַדִּין הַקָּשָׁה יוֹתֵר, וְשְׁמַעוֹן מִסְטָרָא דְדִינָא
 קִשְׂיָא יִתִּיר אֶתְאַחֵד. אָמַר נִתְעָרַב חָד בְּחָד וְאַנָּן
 נַחְרִיב עֲלֵמָא כִּי נִשְׁמַת שְׁמַעוֹן הִיִּתָּה מוֹשְׁרֶשֶׁת בַּגְּבוּרָה עֲצָמָה וְנִשְׁמַת לִוֵי הִיִּתָּה
 מוֹשְׁרֶשֶׁת בַּגְּבוּרָה הַמִּתְפַּשֶּׁטת בַּת"ת וּלְכֵן אָמַר שְׁמַעוֹן שְׁנַתְעָרַב אַחַד בְּאַחַד יָחַד עִם לִוֵי וְאִז
 נַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם מִחֲמַת הַתְּעוֹרְרוֹת דִּינֵי הַגְּבוּרָה (רמ"ק). מָה עָבַד קְדִישָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, נָטַל לֵיהּ לְחוּלְקִיָּהּ לְלִוֵי וּמָה עָשָׂה הַקַּב"ה, לִקַּח אֶת לִוֵי
 לְחַלְקוֹ, אָמַר מִכָּאן וְלְהֵלְאָה שְׁמַעוֹן לִיתִיב בְּקוֹפְטִירָא
 בְּהֵיִיבָה בְּלַחְדוּרֵי וְאָמַר הַקַּב"ה שְׁמַכָּאן וְהֵלְאָה יֵשֵׁב שְׁמַעוֹן בְּקֶשֶׁר שְׁלֹשֶׁת
 הַגְּבוּרָה לְבַדּוֹ בְּכַדֵּי שְׁלֵא יַעוֹרְרוּ דִּין בְּעוֹלָם (רמ"ק).

מצד אמא יש שני מלאכים מצד הגבורה

תֵּאֲנָא בְּסִטְרָא דְאִימָא, תִּרְיִן גְּרִדִּינֵי טְהִירִין (ס"א תְּרִיסִין)
 אֶתְאַחֵדֵן בִּידָא שְׁמַאֲלָא וּלְמַדְנוּ שְׁמַצַּד אִמָּא שְׁהִיא שׁוֹרֵשׁ
 הַדִּינִים יֵשׁ שְׁנֵי מְלַאכִים הַמְאִירִים בְּדִינִים וְהֵם מְכִים וְחוֹבְלִים וְנֶאֱחָזִים בִּיד הַשְּׁמַאֲלָא שְׁהוּא
 הַגְּבוּרָה, וְהָא אוֹקִימָנָא דְאִינּוֹן מְאֲלִילֵי אֶרְעָא בְּכָל יוֹמָא
 וְיוֹמָא, וְהֵינּוּ רְזָא דְכִתְיָב, (יְהוֹשֻׁעַ ב) שְׁנַיִם אַנְשִׁים מְרַגְלִים
 וְכַבֵּר לְמַדְנוּ שְׁהֵם מְרַגְלִים אֶת הָאָרֶץ בְּכָל יוֹם וְיוֹם וְזֵהוּ הַסּוּד שְׁנֵי אַנְשִׁים מְרַגְלִים
 מִפְּנֵי שְׁהֵם רוֹאִים אֶת מַעֲשֵׂי בְנֵי הָאָדָם וְאִח"כ מְקַטְרְגִים עֲלֵיהֶם (מק"מ).

הקב"ה מאהבתו לעם ישראל נתן לנו את יוה"כ יום סליחה ועוון

וּתְאָנָא, וּפְאָה חוֹלְקֵיהוּן דְיִשְׂרָאֵל יִתִּיר מִכָּל עַמִּין

עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה ולמדנו שאשרי חלקם של ישראל יותר

מכל העמים העובדים עבודה זרה אפילו בלי שיש להם חלק בתורה הקדושה בכל זאת הם

ראוים לכל אהבת ה' (רמ"ק) **דְקַדְשָׁא בְרִיןָּ הוּא בְעֵי לְדַפְאָה לְהוּ,**

וּלְרַחֲמָא עַלְיֵיהוּ, דְאֵינּוּן חוֹלְקֵיהּ וְעַדְבִּיהּ והקב"ה רוצה לטהר

אותם ולרחם עליהם אפילו כאשר הם חוטאים משום שהם חלקו ונחלתו, **הֲדָא הוּא**

דְכַתִּיב וזהו מש"כ (דברים לב) **כִּי חֵלַק יִהְיֶה עַמּוֹ** [צ] **וּגו'** ומאהבה זו

נתן להם הקב"ה את יוה"כ בכדי שיתכפר להם כל חטאותם (רמ"ק), **וּכְתִיב** וכן כתוב

(דברים לב) **יִרְפִּיבֵהוּ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ. עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ דְיִיקָא**

דהיינו שבכונה כתוב על במתי ארץ. **דְהָא אֵינּוּן אֶתְאַחֲדָן לְעֵילָא**

לְעֵילָא כי ישראל נאחזים למעלה במלכות ועוד יותר למעלה בז"א ולכן כתוב על במתי

ארץ כי במתי הוא היסוד וארץ היא המלכות וז"א הוא על במתי ארץ כי הוא למעלה מהם

אור הרשב"י

לעולם יצאת ממנו פסולת וכל בני קטורה בא יצחק לעולם יצאת ממנו פסולת עשו וכל אלופי אדום חזרו להיות רעים יותר מן הראשונים וכשבא יעקב לא יצאת ממנו פסולת אלא נולדו כל בניו כשרים כענין שנאמר (בראשית כה כז) ויעקב איש תם יושב אהלים מהיכן המקום מכיר את חלקו מיעקב שנאמר כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

[צ] ואיתא בספרי על מש"כ כי חלק ה' עמו, משל למלך שהיה לו שדה ונתנה לאריסים התחילו אריסים גונבים אותה נטלה מהם ונתנה לבניהם התחילו להיות רעים מן הראשונים נטלה מבניהם ונתנה לבני בניהם חזרו להיות רעים יותר מן הראשונים נולד לו בן אמר להם צאו מתוך שלי אי איפשי שתהיו כתובה תנו לי חלקי שאהיה מכירו כך כשבא אברהם אבינו

הלימוד היומי

(מק"מ). וְעַל דָּא קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא רְחִימוּתָא דִּילֵיהּ
 אֲתִדְבֹּק בְּהוּ וְעַל כֵּן אַהֲבַת הַקִּבְ"ה מִדְּבַקְתָּ בְּהֶם, הִנְדָּא הוּא דְכִתִּיב
 וַזְהוּ מִשׁ"כ, (מלאכי א) אֲהַבְתִּי אֶתְכֶם אֲמַר יְהוָה, וְכִתִּיב וְכֵן נֹאמַר
 עוֹד (דברים ז) כִּי מֵאַהֲבַת יְהוָה אֶתְכֶם [אצ] וְגו', וּמִגּוֹ
 רְחִימוּתָא יִתִּירָא דְרַחֲמִים לְהוּ, יְהִיב לֹזֵן יוֹמָא חָד בְּשִׁתָּא
 לְדַכָּאָה לְהוּ, וְלִזְפָּאָה לְהוּ מְכָל חוֹבֵיהוֹן וּמִתּוֹךְ אַהֲבָה הִיתִירָה
 שֶׁהַקִּבְ"ה אוֹהֵב אוֹתָם אִז לְכֵן הוּא נִתֵּן לְהֶם יוֹם אֶחָד בְּשָׁנָה שֶׁהוּא יוֹה"כ בְּכַדִּי לְטַהַר אוֹתָם
 וְלִזְכוֹת אוֹתָם מִכֹּל חַטָּאוֹתָם, דְּכִתִּיב שְׁעַל יוֹם זֶה כְּתוּב, (ויקרא טז) כִּי בַיּוֹם
 הַזֶּה יִכְפַּר עֲלֵיכֶם לְטַהַר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטָּאוֹתֵיכֶם וְגו'. בְּגִין דִּיהוֹן זְפִאִין
 בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְלֹא יִשְׁתַּבַּח בְּהוּ חוֹבָא
 וְהוּא בְּכַדִּי שִׁישְׂרָאֵל יִהְיוּ זְכָאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וְלֹא יִמְצֵא בְּהֶם שׁוֹם חַטָּא. וְעַל
 דָּא בַּיּוֹמָא דָּא, מִתְעַטְרִין יִשְׂרָאֵל, וְשִׁלְטִין עַל כְּלָהוּ
 גְּרִדִּינִין, וְעַל כְּלָהוּ טְהִירִין וְעַל כֵּן בַּיּוֹם הַזֶּה שֶׁל יוֹה"כ מִתְעַטְרִים יִשְׂרָאֵל
 וְהֶם שׁוֹלְטִים עַל כָּל בְּעֵלֵי הַדִּינִים וְכֵן גַּם עַל כָּל הַרוּחוֹת שֶׁל מִלְּאֲכֵי הַחֲבֵלָה.

אהרן מצד החסד משביע ומבטל את הדינים

תָּאנָא וּלְמַדְנוּ שְׁכָתוּב בַּפְּסוּק (ויקרא טז) וְנָתַן אֶהְרֹן עַל שְׁנֵי
 הַשְּׁעִירִים גְּרָלוֹת. וְנָתַן אֶהְרֹן, בְּגִין דְּאַתִּי

אור הרשב"י

[אצ] וביאר השפת אמת על מש"כ כי מאהבת כתי' נתנה עלי בקולה ע"כ שנאתי. שהשנאה
 ה' אתכם כו'. פ"י שהיא אהבה שאינה תלו' הוא
 בדבר רק כי חלק ה' עמו. ומצינו בשעת החטא הלימוד היומיומי